

دین، امانت و فرجامِ کارهایت را به الله می سپارم.

چون کسی قصد سفر داشت، ابن عمر رضی الله عنهما به وی می گفت: نزدیک من بیا تا چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم با ما وداع می کرد، با تو وداع نمایم؛ رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرمود: «أَسْتَوِدِعُ اللَّهَ دِينَكَ، وَأَمَانَتَكَ، وَخَوَاتِمَ عَمَلِكَ»: «دین، امانت و فرجامِ کارهایت را به الله می سپارم». و از عبدالله بن یزید خطمی رضی الله عنه روایت است که می گوید: چون رسول الله قصد وداع و خداحافظی با لشکر داشت، می فرمود: «أَسْتَوِدِعُ اللَّهَ دِينَكُمْ، وَأَمَانَتَكُمْ، وَخَوَاتِمَ أَعْمَالِكُمْ»: «دین تان و امانت و فرجام کارهای تان را به الله می سپارم».

[صحیح است] [به روایت ابن ماجه - به روایت ترمذی - به روایت نسائی - به روایت ابوداود - به روایت احمد]

ابن عمر رضی الله عنهما به کسی که قصد سفر داشت می گفت: نزدیک من بیا تا با تو چنان خداحافظی کنم که رسول الله صلی الله علیه وسلم با ما خداحافظی می کرد؛ این رفتار ابن عمر بیانگر کمال حرص و اشتیاق صحابه رضی الله عنهم به پیروی از راه و روش رسول الله صلی الله علیه وسلم و پایبندی به آن می باشد؛ و اینکه در روایت آمده: «إذا ودع رجلاً» یعنی چون با مسافری خداحافظی می کرد؛ «أخذ بيده فلا يدعها» - چنانکه در برخی روایات آمده است - یعنی دست آن شخص را رها نمی کرد؛ و این از باب کمال تواضع و اظهار محبت و رحمت بود. و رسول الله صلی الله علیه وسلم به کسی که راهی سفر بود، به هنگام خداحافظی می فرمود: «أَسْتَوِدِعُ اللَّهَ دِينَكَ» یعنی از الله متعال می خواهم که دینت را حفظ کند. «وَأَمَانَتَكَ»: و امانتت را حفظ نماید؛ و این بخش شامل تمام تکالیفی می گردد که به حقوق مردم و حقوق الله متعال باز می گردد و انسان در حفظ آنها می کوشد. انسان در سفر با این موارد مواجه می شود چنانکه چیزی می گیرد و چیزی می بخشد و با مردم معاشرت می کند؛ این است که رسول الله صلی الله علیه وسلم در باب حفظ امانت و دوری از خیانت برای او دعا می نماید؛ تا پس از بازگشت به سوی خانواده فرجام نیکی داشته و از آنچه دین و دنیای وی را هدف قرار دهد، در امان بماند. همچنین راه و روش پیامبر صلی الله علیه وسلم این بود که چون قصد خداحافظی با گروهی داشت که عازم جنگ در راه الله بودند، با این دعای جامع به خداحافظی آنها می رفت تا برای توفیق یافتن و استواری و غلبه بر دشمنان و حفاظت از فرایض الهی در جنگ دعا نماید.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/3058>